

Modlitba a pokánie

FATIMA

Nádej a záchrana

Marián Gavenda

Modlitba a pokánie

FATIMA

Nádej a záchrana

Text © Marián Gavenda
Photographs © Marián Gavenda, Author's archive and archive of the Museum Luz y Paz,
L'Osservatore Romano
Design: Veronika Sabovčíková, DTP Perfekt
Slovak edition © Perfekt 2017

Modlitba a pokánie

FATIMA

Nádej a záchrana

Text: Marián Gavenda
Fotografie: Marián Gavenda, archív autora, archív múzea Luz y Paz,
L'Osservatore Romano
Jazyková redaktorka: Jana Matejíčková
Grafická úprava a zalomenie: Veronika Sabovčíková, DTP Perfekt

Vydal Perfekt, a. s., Cukrová 14, 811 08 Bratislava, ako svoju 762. publikáciu.
Rok vydania: 2017
Prvé vydanie

Tlač: POLYGRAF PRINT spol. s r. o., Prešov

Knihu si môžete objednať vo vydavateľstve PERFEKT, Cukrová 14, 811 08 Bratislava,
e-mail: odbyt@perfekt.sk alebo kúpiť v Kníhkupectve Vojtecha Zamarovského,
Karpatská 7, 811 05 Bratislava 1, alebo na www.perfekt.sk s 30% zľavou.

Elektronickú verziu tejto knihy si môžete kúpiť na www.martinus.sk a www.dibuk.sk.

ISBN 978-80-8046-810-1

www.perfekt.sk

Marián Gavenda

Modlitba a pokánie

FATIMA

Nádej a záchrana

PERFEKT

Chodník pokánia

Kaplnka zjavení

Galilea apoštolov Petra a Pavla

Námestie Pia XII.

Interiér Baziliky Najsvätejšej Trojice

Námestie Jána Pavla II.

Socha Božského Srdca

Interiér Baziliky Panny
Márie Ružencovej

Křížová cesta v kolonáde

Jasličky

Památník pádu komunizmu

Múzeum Luz y paz

OBSAH

Čo bolo svetu slabé, vyvolil si Boh

ŽIVOT FATIMSKÝCH PASTIERIKOV

12

*Modlitba, pokánie a zasvätenie
Nebeskej Matke*

DEJINY ZJAVENÍ

44

Zasvätenie sveta a jeho záchrana

FATIMA A PÁPEŽI

68

*Predpovede sa naplnili,
výzvy sú stále aktuálne*

FATIMSKÉ TAJOMSTVO

108

*Sto rokov majákom nádeje
a záchrany Cirkvi a ľudstva*

FATIMA PÚTNICKÁ

126

MODLITBY A POBOŽNOSTI
K PANNE MÁRII

154

Zo SLOVENSKA DO FATIMY, z FATIMY NA SLOVENSKO

Podľa všeobecného názoru slovenskú zbožnosť charakterizuje vrúcny vzťah k Panne Márii a oddanosť voči Svätému Otcovi. Na samotnom Slovensku sú popri mnohých pútnických miestach, chrámoch a kaplnkách dve ohniská mariánskej úcty: národná svätyňa Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne a Mariánska hora nad Levočou. V celocirkevnom ponímaní sú aj pre našich veriacich takýmito piliermi mariánske svätyne v Lurdoch a vo Fatime. Obe miesta mohli, vďaka

Bohu, osobne navštíviť aj mnohí veriaci zo Slovenska.

Napriek tomu, že Fatima je od Lúrd o ďalších tisíc kilometrov vzdialená a fatimské zjavenia sa udiali o pol storočia neskôr, stala sa v srdciach našich veriacich rýchlo až familiárne blízkou. Najmä pre dva dôvody. Skutočnosť, že sa Panna Mária zjavila práve trom chudobným pastierikom, aby cez nich ponúkla záchranu súčasnému svetu, vnímali ako veľké vyznačenia tiež naši predkovia, ktorí žili vo veľmi podobných podmienkach. A živo sa vnímalo posolstvo Fatimy. Už niekoľko rokov po zjaveniach aj na Slovensku vyvolávali bázeň slová: „Vojna sa chýli ku koncu. Ak ľudia neprestanú urážať Boha, vypukne nová, krutejšia vojna...“ So strachom sme pociťovali hrozbu bojového ruského ateizmu a čítali správy o jeho vyčíňaní. A po „ešte hroznejšej vojne“ sme na vlastnej koži zakúšali, ako sa naplňuje predpoveď: „Ak ľudia splnia moje želania, Rusko sa obráti a bude mier. Ak nie, Rusko svoje bludy rozšíri po svete a Svätý Otec bude musieť veľa trpieť, rôzne národy budú zničené. Ale nakoniec zvíťazí moje Nepoškvrnené Srdce.“

Idea modliť sa a pracovať za obrátenie Ruska bola v slovenskom katolicizme tiež veľmi živá a mnohí si za ňu odtrpeli dlhé roky väzenia.

Súčasná generácia vnímala Fatimu najmä cez osudy pápeža Jána Pavla II., ale tiež ostatných pápežov, ktorí dávali do súvisu svetové hrozby a nádej,

ponúkanú cez fatimské výzvy na modlitbu, pokánie i zasvätenie Panne Márii. Dobré sa ujala aj pobožnosť prvých sobôt v mesiaci či fatimských sobôt.

Jubilejná storočnica od zjavení a jej slávenie v celej Cirkvi našlo medzi našimi veriacimi veľmi živú odpoveď. Dokonca sa zdá, že najsilnejšiu z veľkých celocirkevných jubileí posledných desaťročí. Mnohí veriaci sa práve počas tohto roka chystajú na púť do Fatimy, pričom nepomerne viac je tých, ktorým naplnenie tejto túžby neumožňujú finančné či zdravotné podmienky.

Do celého tohto kontextu chce svojím dielom prispieť i skromná knižná publikácia, ktorú beriete do rúk. Svojím obsahom i formou spracovania sledovala tri základné ciele. Pre tých, čo putujú do Fatimy, má poslužiť ako užitočný sprievodca, pomáhajúci rýchlo sa tu – najmä vďaka fotografiám – zorientovať, a zároveň sa dozvedieť čo najviac údajov o samotných zjaveniach a ich odkaze. Pre tých, čo sa do Fatimy nemôžu dostať, chce tieto miesta a udalosti priblížiť aspoň nepriamo a priniesť im Fatimu do ich domovov. A pre tých, čo vo Fatime boli, ako aj pre ich blízkych, chce byť suvenírom, spomienkou. Fotografie im pripomenú zážitky, text zasa bohatstvo a aktuálnosť fatimského posolstva.

Knižka, ktorú držíte v rukách, sa rodila počas sprevádzania slovenských pútnikov vo Fatime, najmä fotografický a archívny materiál. Nesie sa akoby v troch rovinách. Prvou je základný text, v ktorom sa dozvedáme najdôležitejšie údaje o živote fatimských vizionárov, o priebehu samotných zjavení, atď. Text sprevádzajú kratšie i dlhšie úryvky vo farebne odlišených rámkoch. Tie obsahujú doplňujúce údaje, no najmä najdôležitejšie časti posolstiev, príhovorov pápežov a pod. Práve ku nim je potrebné častejšie sa vrátiť a premeditovať ich, či už v tichom ústraní počas samotnej púte vo Fatime alebo doma. Každá kapitola je kvôli prehľadnosti v inom farebnom ladení. Fotografie a archívne materiály sprítomňujú vzácne udalosti a vovádzajú do ich atmosféry.

K ľudskej povahe patrí i to, že tajomné udalosti sprevádza množstvo nepodložených interpretácií, dohadov a v prípade Fatimy i poplašných správ. Preto v knižke uvádzame len solídne podložené údaje. Priebeh zjavení nechávame vyrozprávať samotnú sestru Luciu. Jednu kapitolu venujeme vzťahu pápežov k Fatime. Oni najspoločnejšie spájajú osudy Cirkvi i sveta s odkazom Panny Márie a ponúkajú množstvo hlbokých, nadčasových myšlienok. Osobitne sa venujeme takzvanému „tretiemu fatimskému tajomstvu“ a dopĺňame ho kópiami vlastnoručne napísaných výpovedí sestry Lucie. V poslednej časti majú pútnici a čitatelia k dispozícii mariánske modlitby, najmä modlitby zasvätenia Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Tie sú vybrané z oficiálnych a cirkevne schválených vydání.

Zostáva dúfať i prosieť, aby Duch Svätý, ktorý zostúpil v jeruzalemskom večeradle na učeníkov, zhromaždených spolu s Pannou Máriou, oživil aj slová a obrazy tejto knihy a prehovoril cez ne k srdciam tých, čo ich berú do rúk.

Autor

NIEKOĽKO ÚDAJOV O PORTUGALSKU

Oficiálny názov	Portugalská republika
Hlava štátu	Prezident (Marcelo Rebelo de Sousa, údaj 2017)
Hlavné mesto	Lisabon
Rozloha	92 391 km ²
Počet obyvateľov	10 562 178 (2011)
Národnostné zloženie	Portugalci (95%)
Náboženstvo	rímskokatolícke 81% (2011), kresťanské 3%, ostatné 8%, bez vyznania 8%
Mena	euro
Vznik	v roku 1139 ako kráľovstvo, v roku 1910 ako republika

Katolícka cirkev: V Portugalsku je 20 diecéz, 44 biskupov (údaje z roku 2013), 4 378 farností, 2 503 diecéznych kňazov a okolo 1 800 rehoľných, 4 476 rehoľných sestier, 410 členov sekulárnych inštitútov, 354 stálych diakonov; cirkev je prevádzkovateľom 938 materských škôl, 531 základných a 131 stredných škôl, 14 katolíckych vydavateľstiev, 5 katolíckych denníkov, 47 týždenníkov, 86 mesačníkov, 34 rozhlasových staníc.

Portugalská republika sa rozprestiera na západnej časti Pyrenejského polostrova a je zároveň najzápadnejšou krajinou Európy s bohatou kultúrou, históriou a nádhernými pamiatkami. Jediným susediacim štátom je Španielsko, západné a južné brehy omývajú vody Atlantického oceánu. Portugalsku náleží aj niekoľko ostrovov a súostroví, z nich najznámejšie a turisticky najobľúbenejšie sú ostrov Madeira a Azorské ostrovy. Svojím subtropickým podnebím je zaujímavou destináciou pre cestovný ruch.

Vznik Portugalska sa datuje do 9. storočia, kedy vymedzovalo územie medzi riekami Miňa a Doua. Začiatkom 12. storočia vzniká Portugalské kráľovstvo. Od 16. storočia bolo Portugalsko obrovskou koloniálnou ríšou, a v roku 1761 sa stalo prvou veľmocou, ktorá zrušila otroctvo. Republiku vyhlásili v roku 1910 a dodnes toto usporiadanie trvá.

Portugalsko patrí ku štátom, v ktorých prevláda obyvateľstvo so štátotvornou národnosťou. V krajine žije až 95% Portugalčanov. V súčasnosti stúpa počet legálnych migrantov, a to najmä z oblasti bývalých portugalských kolónii. Väčšina obyvateľstva sa hlási ku Rímskokatolíckej cirkvi. V krajine sa nachádzajú významne katolícke školy a univerzita. Portugalsko je najväčším producentom korku na svete, známe tiež kvalitnými produktmi poľnohospodárstva.

Lisabon je hlavným a najväčším mestom, dopravným a ekonomickým centrom. Kedysi pyšné kráľovské mesto, do ktorého plynulo bohatstvo z kolónií, zažilo v roku 1755 hrozivé zemetrasenie (60 tis. obetí), čo malo tragický dopad na vývoj mesta. Súčasný Lisabon môže ponúknuť viacero jedinečných historických skvostov (Hrad sv. Juraja, Belémska veža), ale aj najdlhší most v Európe Ponte Vasco de Gama (17,2 km).

Porto je druhým najväčším mestom krajiny. Svetoznáme portské víno sa pestuje v údolí rieky Duoro. Starobylý prístav láka turistov jedinečnou atmosférou, ktorú vytvárajú hradby a historické budovy v rôznych štýloch (dedičstvo chránené UNESCO-m). Na historické pamiatky a univerzitnú tradíciu je hrdá Coimbra. Tu v karmelitánskom kláštore prežila väčšinu života aj sestra Lucia. Jej skrytý život odhaľuje Múzeum sestry Lucie v areáli kláštora.

Rodný dom a dvor Františka a Hyacinty Martovcov

*Čo bolo svetu slabé,
vyvolil si Boh*

ŽIVOT FATIMSKÝCH PASTIERIKOV

ŽIVOT TROCH VIZIONÁROV, FRANTIŠKA, HYACINTY A LUCIE

V evanjeliách Ježiš často chváli pokoru ako čnosť, bez ktorej sa nemožno páčiť Bohu. Panna Mária si vybrala túto istú cestu, aby prostredníctvom troch pokorných pastierikov odovzdala svoje veľké poslanstvo, určené celému svetu našich čias. Boh si vybral jednoduché dievča z Nazareta za matku svojho Syna, Božia Matka zasa jednoduchých pastierikov z malej neznámej dedinky na svoj vstup do dejín spásy. Tri bežné deti, rovnaké ako toľkí ich rovesníci. Normálne, čo v tých časoch zahŕňalo láskyplnú rodinnú atmosféru, i keď detskú hravosť od najskorších rokov sprevádzala zodpovednosť a prirodzená zbožnosť. Boh si vyvolil tieto tri skromné deti, aby cez Matku svojho Syna oznámil svoju lásku, starosť i bolesť nad ľudským pokolením. Pastierici nemali byť len Božími hovorcami. Oni sa mali stať prvými, čo budú toto poslanstvo verne žiť a stanú sa jeho oficiálnymi interpretmi.

Pútnici na dvore za rodným domom sestry Lucie, kde malí vizionári trávili svoje detské roky

TRAJA PASTIERICI A ICH RODINY

Otec Františka a Hyacinty, Manuel Pedro Marto, sa oženil s Olympiou de Jesusovou Santosovou, vdovou s dvomi deťmi z prvého manželstva. Spolu mali sedem detí, František a Hyacinta boli najmladšie z nich. Olympia bola sestrou Antónia dos Santos, Luciinho otca. Aj Lucia bola najmladšia zo siedmich detí. Fatimské posolstvo sa nám javí aj ako hymnus chvály na život: Boh si vyberá za dôverníkov svojej Matky tri deti, narodené ako posledné v početných rodinách. Medzi dvomi rodinami, žijúcimi skromným životom necelých dvesto metrov od seba v chudobnom Aljustreli, a ich deťmi, vládla láskyplná rodinná atmosféra.

„Tieto dve kresťanské rodiny spájali úzke príbuzenské vzťahy. Boli tak prepojené, že sa ich deti cítili ako doma tak vo svojej rodine, ako v dome strýka a tety. A s rovnakou chuťou sme jedli v oboch domoch ešte teplé placky, práve vytiahnuté z trúby, plnené čerstvými sardinkami z Nazaré či plátky sušenej tresky alebo nakrájanú klobásku zo zásob, určených pre celoročnú spotrebu. Niekedy sa chodilo na lov a zverina prispievala v niektorých obdobiach roka k slávnostnejšej rodinnej atmosfére: divé králiky sa chytali do dômyselne zhotovených pascí, jačabice sa lovili na medziach medzi lúkami a obilnými poľami a drozdy zasa do ôk, nastražených pod stromami plnými zrelých olív.“

/Sestra Lucia, Spomienky I./

*Hyacinta, Lucia a František
pri križi pred farským kostolom
vo Fatime, 13. júla 1917*

V RODINE FRANTIŠKA A HYACINTY MARTOVCOV

Manuel a Olympia Martovci vychovávali deväť detí s múdrosťou a svätosťou, vpísanou do srdca človeka, umocnenou sviatosťou krstu i manželstva. Taká bola vtedy väčšina jednoduchých kresťanských rodín. Srdcia svojich detí viedli k ľudským čnostiam: láske k pravde, obetavosti a službe druhým, veľkodušnosti v práci, zmyslu pre povinnosť, k rozhodnosti i súcitu s núdzny-
mi. Už malé deti niesli zodpovednosť za stáda. Rodičia im radili, aby sa pri pasení oviec na pahorkoch modlili ruženec. Deti zapájali do prác primerane ich veku a silám, no nepripravovali ich o normálne a šťastné detstvo.

Harmonický život matky Olympie de Jesusovej nebol bez kríža. V priebehu dvoch rokov videla zomierať štyri svoje deti. Veľa starostí mala po zjaveniach aj s Hyacintou a Františkom. Posledné roky života strávila s ružencom v ruke, napoly ochrnutá na vozíčku, kam si po ňu prišiel Pán 3. apríla 1956.

Matka Olympia dávala veľký pozor, aby uchránila nevinnosť svojich detí. Vy-
stihuje to rozhovor medzi Hyacintou a Luciou:

„Dnes ťa mama nepustí von?“

„Nie!“

„Tak ja idem s Františkom na náš dvor.“

„Prečo nezostaneš tu?“

„Moja mama nechce, aby sme tu zostali, kým sú tu títo ľudia. Hovorila, aby sme sa išli hrať na náš dvor. Nechce, aby sme sa naučili tie škaredé veci, ktoré sú hriech a nepáčia sa Ježišovi.“

/Sestra Lucia, Spomienky I./

Manuel a Olympia Martovci, 1951